

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ТЕОРІЇ ІННОВАТИКИ У ЧАСІ

УДК

Біляєва В.Ю.

аспірант кафедри банківської справи

Харківський національний економічний університет імені

Семена Кузнеця

На сучасному етапі розвитку України питання активізації інноваційної діяльності організацій є вкрай важливими, що підтверджується рядом створених на державному рівні стратегічних програм економічного розвитку, спрямованих на створення держави з сильною економікою та з передовими інноваціями, серед яких: Концепція реформування державної політики в інноваційній сфері, затвердженою розпорядженням КМУ № 691-р від 10 вересня 2012 р. [141], Стратегія сталого розвитку "Україна - 2020", затвердженою указом Президента України № 5 від 12 січня 2015 року [257], Закон України "Про ратифікацію Угоди між Україною і Європейським Союзом про участь України у Рамковій програмі Європейського Союзу з наукових досліджень та інновацій "Горизонт 2020" № 604-VIII від 15.07.2015 р.

Поступовий розвиток інноваційної сфери України та її значне відставання від європейських країн-партнерів зменшує ефективність інноваційної діяльності економічних агентів. З огляду на це, особливої важливості сьогодні набуває необхідність розроблення належного теоретичного підґрунтя для продуктивної практичної реалізації інновацій у різних сферах національного господарства.

Дослідженню теорії інновацій присвячено праці багатьох видатних науковців, зокрема Й. Шумпетера, М. Кондратьєва, В. Сорокіна, Г. Менша, С. Кузнеця, Д. Львова, С. Глазьева, Р. Хайєка, М. Фрідмена, П. Друкера, Дж. Гелбрейта, К. Фрімена та ін. Дослідження кожного з цих науковців значним

чином сприяли розвитку теорії інноватики та, відтак, становленню її теоретичного підґрунтя практичного використання інновацій.

Вперше термін "інновація" використаний Й. Шумпетером у рамках розробленої ним теорії економічного розвитку. Науковець визначав інновацію як нову комбінацію ресурсів та підприємницьких можливостей, яка створюється у процесі підприємницької діяльності. Наукові напрацювання Й. Шумпетера сформували фундамент теоретико-методологічного базису інноватики та набули подальшого розвитку у багатьох наукових концепціях та напрямках.

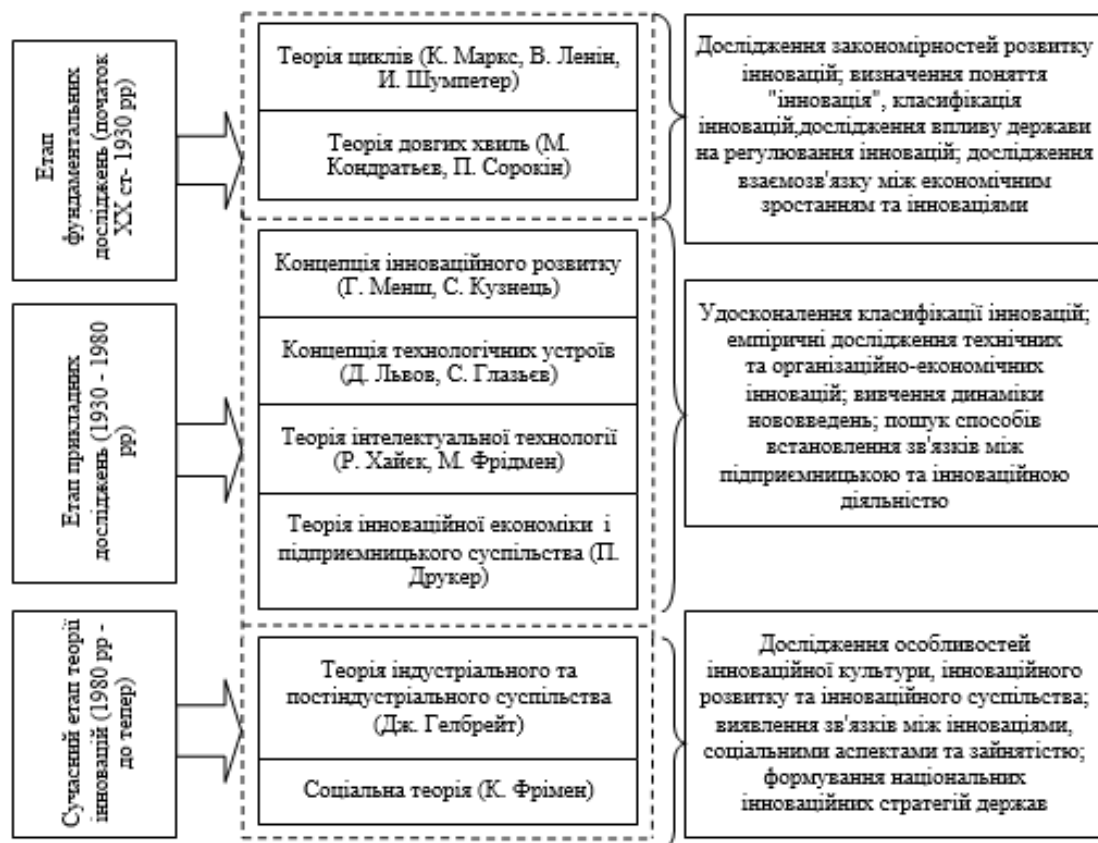

Рис. 1. Еволюція становлення та формування теорії інновацій

Опрацювання наукової літератури з інноватики дозволило дійти висновку, що розвиток теорії інновацій мав динамічний характер та супроводжувався постійною зміною куту зору на об'єкт дослідження. Відтак, на етапі становлення теоретичного підґрунтя інновації розглядалися через призму циклічності розвитку суспільства та кризових явищ, які його

супроводжували. Саме цей етап характеризується найбільшими фундаментальними проривами у цій області. Наступний етап відзначився зміною фокусу дослідження – науковці стали приділяти значну увагу прикладним дослідженням, в яких інновації розглядалися у взаємозв'язку з економічним зростанням та було докладено зусилля для встановлення зв'язків між підприємницькою та інноваційною діяльністю економічних агентів. Об'єктом сучасного етапу теорії інновацій є інновації у глобальному масштабі. Більшість досліджень присвячена розробленню національних інноваційних стратегій держав з урахуванням соціальних аспектів впливу інновацій.

Незважаючи на численну кількість наукових праць, присвячених інноваціям, у сучасній економічній літературі відсутнє однозначне тлумачення цього поняття. Можна стверджувати, що наразі сформовано чотири підходи до розуміння змісту фінансових інновацій у банку.

Прихильники першого підходу вважають, що інновація у банку втілює у собі нові продукти та послуги, які генеруються у результаті інноваційної діяльності. Представники другого підходу визначають інновацію як впровадження нових технологій, автоматизацію та інформатизацію процесів, створення нових методик здійснення операцій. Деякі науковці вважають, що ефективність і надійність сучасної організації, насамперед, залежать від інновацій процесного типу, які за рівнем складності та зрозумілості є значно вищими за продуктові та технологічні інновації. Остання група науковців вважає, що ефективна інноваційна діяльність організації є неможливою без використання комплексного підходу до управління нею, в якому повинні бути враховані не тільки продуктові, технологічні та процесні інновації, а й зміни в організації ведення діяльності.

Підсумовуючи вищезазначене, можна зробити висновок, що наразі спостерігається певна неузгодженість у поглядах науковців щодо визначення сутності інновацій, яка імовірно викликана тим, що кожний експерт використовує різні критерії для визначення сутності цього поняття. З огляду

на це, вищенаведені підходи більшою мірою розкривають сфери застосування інновацій, які можна поділити на: 1) продуктові інновації; 2) технологічні інновації; 3) інновації у бізнес-процесах; 4) організаційні інновації.

Література

1. Вареник К. А. Теория инноваций как ключевое направление научных исследований XX века [Электронный ресурс] / К. А. Вареник // Современные проблемы науки и образования. – 2013. – № 5. - Режим доступа: <http://www.science-education.ru/ru/article/view?id=10169>
2. Лукьянец М. А. Теория инноваций, базисное нововведение в развитии науки, - основа для построения экономики современного общества / М. А. Лукьянец // Известия Уральского государственного университета. Сер. 3, Общественные науки. - 2011. - № 4 (97). - С. 57-63.